

**ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ**

**ΛΟΙΜΩΞΗ ΑΠΟ ΤΟ ΝΕΟ ΚΟΡΩΝΟΪΟ SARS-CoV-2 (COVID-19)
ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ**

23 Μαΐου 2020

Σκοπός των παρακάτω οδηγιών είναι η ενημέρωση των εκπαιδευτικών και του λοιπού προσωπικού των Δημοτικών Σχολείων της χώρας (και μέσω αυτών και των μαθητών) σχετικά με τη λοίμωξη COVID-19, τα μέτρα πρόληψης της διασποράς του ιού, τις απαραίτητες ενέργειες σε περίπτωση εμφάνισης περιστατικού ύποπτου για λοίμωξη COVID-19 και γενικά την ασφαλή επαναλειτουργία των Δημοτικών Σχολείων.

Πληροφορίες για τη λοίμωξη COVID-19

Ο ιός SARS-CoV-2 μεταδίδεται από άνθρωπο σε άνθρωπο μέσω αναπνευστικών σταγονιδίων που αποβάλλονται μέσω βήχα ή φταρνίσματος, ή με άμεση ή έμμεση επαφή με εκκρίσεις του αναπνευστικού συστήματος (δηλαδή μέσω μολυσμένων χεριών όταν αυτά έρχονται σε επαφή με το στόμα, τη μύτη ή τα μάτια ή με επιμολυσμένες επιφάνειες). Ο μέσος χρόνος επώασης της νόσου, δηλαδή το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ της μόλυνσης και της εκδήλωσης των συμπτωμάτων, είναι 5-6 ημέρες, ενώ κυμαίνεται από 2 έως 14 ημέρες.

Τα συχνότερα συμπτώματα της λοίμωξης COVID-19 είναι:

- Πυρετός
- Βήχας (συνήθως ξηρός αλλά μπορεί και με απόχρεμψη)
- Λαχάνιασμα ή δυσκολία στην αναπνοή
- Κρυάδες
- Ρίγος (τρέμουλο)
- Μυαλγίες
- Κεφαλαλγία
- Πονόλαιμος
- Ναυτία / έμετος
- Κοιλιακό άλγος, διαρροϊκές κενώσεις

- Ξαφνική απώλεια γεύσης ή όσφρησης (δεν αναφέρονται στα παιδιά)

Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, το 80% των ασθενών με λοίμωξη COVID-19 εμφανίζει ήπια νόσο ενώ το 20% των ασθενών μπορεί να εμφανίσει πνευμονία με αναπνευστική δυσχέρεια και να χρειαστεί εισαγωγή σε νοσοκομείο. Άτομα με υποκείμενα νοσήματα (καρδιοπάθεια, χρόνιο αναπνευστικό νόσημα, σακχαρώδη διαβήτη, ανοσοκαταστολή) και άτομα άνω των 65 ετών έχουν αυξημένο κίνδυνο σοβαρής νόσησης και εμφάνισης επιπλοκών.

Η πλειονότητα των παιδιών με λοίμωξη COVID-19 δεν εμφανίζει συμπτώματα ή εμφανίζει ήπια νόσο. Ο κίνδυνος σοβαρής νόσου COVID-19 είναι πολύ χαμηλός για τα παιδιά. Λιγότερο από 2% των καταγεγραμμένων κρουσμάτων διεθνώς αφορά σε παιδιά.

(Α) Γενικά προληπτικά μέτρα κατά της διασποράς του νέου κορωνοϊού SARS-CoV-2 και άλλων ιών του αναπνευστικού στις εκπαιδευτικές μονάδες

1. Γενικές οδηγίες

- Είναι σημαντικό να γίνεται συστηματική εκπαίδευση των παιδιών, με επίδειξη του τρόπου εφαρμογής των μέτρων προφύλαξης, με πρακτική εξοικείωση των παιδιών με τα μέτρα υπό την επίβλεψη των εκπαιδευτικών, με επεξήγηση της λογικής των μέτρων σε συνδυασμό με τη συζήτηση των χαρακτηριστικών του ιού και της νόσου με τρόπο κατάλληλο για την κάθε ηλικία.
- Είναι, επίσης, σημαντικό να συνεχιστούν ή να διαμορφωθούν οι δυνατότητες για πραγματοποίηση οργανωμένης διαδικτυακής εκπαίδευσης εάν το επιβάλουν οι συνθήκες καθώς και στην περίπτωση παιδιών που δεν θα είναι δυνατή η προσέλευσή τους στο σχολείο.
- Σε κάθε σχολική μονάδα πρέπει να γίνουν οι απαραίτητες ρυθμίσεις ώστε τα άτομα του προσωπικού που ανήκουν σε ομάδες αυξημένου κινδύνου να αναλαμβάνουν εργασίες που έχουν πολύ χαμηλό κίνδυνο έκθεσης στον ιό ή δεν απαιτούν προσέλευση στο σχολείο (κατάλογος ομάδων αυξημένου κινδύνου: Υπουργείο Εσωτερικών, εγκυκλ. Αρ.Πρωτ. ΔΙΔΑΔ/Φ.69/115/9670, 18.05.2020) (<https://www.aade.gr/sites/default/files/2020-05/egkr9670-18052020.pdf>)
- Επίσης, θα πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα ώστε να μην προσέρχονται στο σχολείο παιδιά που ανήκουν σε ομάδες αυξημένου κινδύνου ή νοσούν, ή συγκατοικούν με άτομο που ανήκει σε αυτές, ή νοσεί.

- Κάθε σχολική μονάδα πρέπει να καταγράφει συστηματικά τις αναφορές για συμπτώματα συμβατά με COVID-19 σε παιδιά ή/και μέλη του προσωπικού και να παρακολουθεί την πορεία τους.

2. Οδηγίες ατομικής υγιεινής

- Παραμονή κατ' οίκον και αποχή από την παρακολούθηση μαθημάτων ή την εργασία οποιουδήποτε ατόμου εμφανίζει συμπτώματα λοίμωξης αναπνευστικού ή πυρετό.
- Αποφυγή στενής επαφής, εφόσον αυτό είναι δυνατό, με οποιοδήποτε άτομο εμφανίζει πυρετό ή συμπτώματα από το αναπνευστικό, όπως βήχα ή φτάρνισμα.
- Αποφυγή επαφής χεριών με τα μάτια, τη μύτη και το στόμα για τη μείωση του κινδύνου μόλυνσης.
- Αποφυγή κοινής χρήσης ειδών γραφικής ύλης (π.χ. μολύβια, γόμες, μαρκαδόροι) και άλλων προσωπικών αντικειμένων.
- Σε βήχα ή φτέρνισμα, κάλυψη της μύτης και του στόματος με το μανίκι στο ύψος του αγκώνα ή με χαρτομάντιλο, απόρριψη του χρησιμοποιημένου χαρτομάντιλου στους κάδους απορριμμάτων και επιμελές πλύσιμο των χεριών.
- Απαγορεύεται τα παιδιά να πίνουν νερό απευθείας από τη βρύση με το στόμα, καθώς και να χρησιμοποιούν κοινά σκεύη όπως ποτήρια και μπουκάλια.
- Τακτικό και επιμελές πλύσιμο των χεριών με υγρό σαπούνι και νερό, για τουλάχιστον 20 δευτερόλεπτα όταν είναι εμφανώς λερωμένα, και οπωσδήποτε πριν τη λήψη τροφής και υγρών, μετά τη χρήση τουαλέτας και μετά από πιθανή επαφή με εκκρίσεις ή άλλα σωματικά υγρά. Θα ακολουθεί προσεκτικό στέγνωμα χεριών με χάρτινες χειροπετσέτες μιας χρήσης και απόρριψή τους στους κάδους απορριμμάτων.
- Η υγιεινή των χεριών με χρήση αλκοολούχου αντισηπτικού διαλύματος που θα βρίσκεται κοντά στην είσοδο της αίθουσας διδασκαλίας, πρέπει να εφαρμόζεται συχνά και σε κάθε περίπτωση που κρίνεται απαραίτητο, κατά προτίμηση υπό την εποπτεία εκπαιδευτικού της τάξης, ιδιαίτερα για τα μικρότερα παιδιά.
- Συστήνεται η εφαρμογή αλκοολούχου αντισηπτικού διαλύματος πριν και μετά τη χρήση εξοπλισμού, όπως πληκτρολόγιο υπολογιστή (σε περίπτωση που αυτός είναι κοινόχρηστος).
- Ευαισθητοποίηση και εγρήγορση για την πρώιμη αναγνώριση συμπτωμάτων. Σε περίπτωση εμφάνισης ακόμα και ήπιων συμπτωμάτων λοίμωξης του αναπνευστικού (βήχας, καταρροή, πυρετός, πονόλαιμος) παραμονή στο σπίτι και ενημέρωση των υπευθύνων.

3. Οδηγίες καθαρισμού και εφαρμογής απολυμαντικών σε επιφάνειες

Στο Παράρτημα περιλαμβάνονται λεπτομερείς οδηγίες για τη διαδικασία καθαρισμού και εφαρμογής απολυμαντικών σε επιφάνειες και εξοπλισμό.

Επισημαίνεται ότι ΔΕΝ ενδείκνυται η απολύμανση με ψεκασμό ή εκνέφωση των εσωτερικών ή εξωτερικών χώρων, σύμφωνα και με τις συστάσεις του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (<https://www.who.int/publications-detail/cleaning-and-disinfection-of-environmental-surfaces-in-the-context-of-covid-19>).

4. Τήρηση κοινωνικών αποστάσεων και περιβαλλοντικά μέτρα

- Επιμερισμός των μαθητών του τμήματος σε μικρότερες ομάδες με ανώτατο αριθμό τους 15 μαθητές ανά αίθουσα.
- Κάθε τμήμα ή σχολική τάξη σχολικών μονάδων, με περισσότερους από δεκαπέντε (15) μαθητές, χωρίζεται σε δύο ισοδύναμα υποτμήματα (α υποτμήμα και β υποτμήμα).
- Διασφάλιση ασφαλούς τρόπου μεταφοράς των μαθητών από και προς το σχολείο. Σε περίπτωση που η μεταφορά γίνεται με σχολικά λεωφορεία σύσταση για αντιστοιχία ενός μαθητή σε κάθε δυάδα θέσεων
- Προβλέπεται η προαιρετική χρήση προστατευτικής μάσκας από το εκπαιδευτικό και το λοιπό προσωπικό των σχολείων. Η χρήση της μάσκας είναι απαραίτητη κατά την ετοιμασία ή/και επιμέλεια φαγητού, καθώς και σε συνθήκες δυσκολίας τήρησης απόστασης 1,5 μέτρου μεταξύ ενηλίκων (π.χ. γραφεία). Η σωστή χρήση της μάσκας είναι πολύ σημαντική (<https://eody.gov.gr/covid-19-odigies-gia-ti-chrisi-maskas-apo-to-koino/>)
- Τήρηση απόστασης 1,5 μέτρου μεταξύ των θέσεων (θρανίων) των μαθητών
- Προσανατολισμός των θρανίων προς την ίδια κατεύθυνση ώστε να μειώνεται η έκθεση των μαθητών σε σταγονίδια από βήχα ή φτάρνισμα
- Οι αίθουσες διδασκαλίας να είναι αποκλειστικά για συγκεκριμένο τμήμα μαθητών και τα υποτμήματά του, ώστε σε περίπτωση εμφάνισης ύποπτου ή επιβεβαιωμένου κρούσματος να περιορίζεται ο αριθμός των στενών επαφών.
- Μέριμνα για την αποφυγή ανάμιξης παιδιών διαφορετικών τμημάτων και τάξεων τόσο κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας, όσο και στα διαλείμματα. Επίσης, εάν υπάρχει η δυνατότητα, να λαμβάνεται μέριμνα για προαυλισμό σε διαφορετικό χρόνο ή/και χώρο
- Μέριμνα για την αποφυγή ανάμιξης και αλληλεπίδρασης παιδιών διαφορετικών τμημάτων κατά τη χρήση τραπεζαρίας εάν υπάρχει. Χρήση σκευών μιας χρήσης, αν είναι εφικτό, ή αυστηρά ατομικών σκευών. Ενημέρωση των μαθητών να μη μοιράζονται μεταξύ τους το φαγητό και το νερό τους
- Τήρηση της κοινωνικής απόστασης κατά τη διάρκεια αθλητικών δραστηριοτήτων. Αποφυγή ομαδικών παιχνιδιών με χρήση αντικειμένων

(π.χ. μπάλες) ή εξοπλισμού που θα χρησιμοποιείται από πολλά παιδιά ταυτόχρονα

- Τήρηση απόστασης στη σειρά αναμονής στην τουαλέτα και κατά την είσοδο-έξοδο από τις αίθουσες διδασκαλίας.
- Σύσταση για αναστολή λειτουργίας των κυλικείων
- Σύσταση για αποφυγή διοργάνωσης εκπαιδευτικών εκδρομών
- Σύσταση για αποφυγή διοργάνωσης ενδοσχολικών εκδηλώσεων ή συναθροίσεων που συνδέονται με ευρεία προσέλευση γονέων
- Αποσυμφόρηση του γραφείου των εκπαιδευτικών
- Διασφάλιση επάρκειας ειδών ατομικής υγιεινής (π.χ. σαπούνι, χειροπετσέτες, αντισηπτικό κ.ά.) σε αίθουσες διδασκαλίας και τουαλέτες.

(B) Διαχείριση ύποπτου κρούσματος στην εκπαιδευτική μονάδα

- Σε κάθε εκπαιδευτική μονάδα ορίζεται ένας υπεύθυνος για τη διαχείριση ύποπτων κρουσμάτων COVID-19, με τον αναπληρωτή του.
- Ο υπεύθυνος ενημερώνει το προσωπικό σχετικά με την αναγνώριση / διαχείριση ύποπτων κρουσμάτων COVID-19.

Τι πρέπει να γίνει σε περίπτωση που μαθητής εμφανίσει συμπτώματα συμβατά με λοίμωξη COVID-19

- Ο μαθητής φοράει μάσκα και οδηγείται σε ειδικό καλά αεριζόμενο χώρο απομόνωσης, που έχει προβλεφθεί σε κάθε μονάδα
- Ειδοποιείται ο γονέας/ κηδεμόνας για να παραλάβει τον μαθητή, κατά προτίμηση με χρήση μάσκας.
- Ζητείται αμέσως ιατρική αξιολόγηση, κατά προτίμηση με πρωτοβουλία του γονέα/ κηδεμόνα. Σύμφωνα με την κρίση του θεράποντος ιατρού, εφόσον ο μαθητής εμφανίζει συμπτώματα συμβατά με λοίμωξη COVID-19, πρέπει να γίνει κατά προτεραιότητα μοριακό διαγνωστικό τεστ
- Εν αναμονή του αποτελέσματος, ο μαθητής παραμένει στο σπίτι του με μάσκα, σε καλά αεριζόμενο δωμάτιο και σε απόσταση από τους συγκατοίκους του (οδηγίες: <https://eody.gov.gr/neos-koronoios-covid-19-odigies-gia-frontida-ypoptoy-kroysmatos-sto-spiti/>)

Τι πρέπει να γίνει αν έχουμε επιβεβαιωμένο κρούσμα στην Εκπαιδευτική Μονάδα (μαθητής, εκπαιδευτικό ή λοιπό προσωπικό)

Αν το τεστ βγει θετικό

- Ενημερώνεται αμέσως η εκπαιδευτική μονάδα και ο ΕΟΔΥ
- Ο ΕΟΔΥ επικοινωνεί με τον υπεύθυνο στην εκπαιδευτική μονάδα για να γίνει η επιδημιολογική διερεύνηση και ιχνηλάτηση των πιθανών επαφών του

ασθενή με επιβεβαιωμένο COVID-19 (εκπαιδευτικοί/μαθητές στην ίδια αίθουσα, συμμαθητές σε εργαστήριο ή άλλη δραστηριότητα κ.λπ.)

- Ενδεδειγμένος καθαρισμός και εφαρμογή απολυμαντικού στις επιφάνειες των χώρων που δραστηριοποιήθηκε ο ασθενής (για οδηγίες, βλ. Παράρτημα)
- Ο μαθητής θα επιστρέψει στο σχολείο μετά την πάροδο 3 ημερών από την υποχώρηση του πυρετού και την ύφεση των συμπτωμάτων του **ΚΑΙ** την παρέλευση τουλάχιστον 10ημέρου από την έναρξη των συμπτωμάτων
- Οι συμμαθητές του τμήματος θα απομακρυνθούν από το σχολείο, με οδηγίες για στενή παρακολούθηση της υγείας τους και εφόσον δεν εκδηλώσουν κάποιο ύποπτο σύμπτωμα, θα επιστρέψουν μετά από 10 ημέρες.

Αν το τεστ βγει αρνητικό

- Ο μαθητής επιστρέφει στο σχολείο μετά την πάροδο τουλάχιστον 3 ημερών από την υποχώρηση του πυρετού και την ύφεση των συμπτωμάτων του.

Τι πρέπει να γίνει αν έχουμε συρροή κρουσμάτων με λοίμωξη COVID-19

Ως συρροή κρουσμάτων ορίζεται η εμφάνιση τουλάχιστον δύο εργαστηριακά επιβεβαιωμένων κρουσμάτων λοίμωξης COVID-19 μεταξύ μαθητών ή και εκπαιδευτικών σε συγκεκριμένο τμήμα μέσα σε διάστημα 14 ημερών.

- Διακοπή της λειτουργίας του τμήματος για 10 ημέρες.
- Ενδεδειγμένος καθαρισμός και απολύμανση των χώρων που δραστηριοποιήθηκαν τα κρούσματα (οδηγίες στην ιστοσελίδα του ΕΟΔΥ www.eody.gov.gr).
- Οι μαθητές (ή το προσωπικό) που νόσησαν θα επιστρέψουν στο σχολείο μετά την πάροδο 3 ημερών από την υποχώρηση του πυρετού και την ύφεση των συμπτωμάτων τους **ΚΑΙ** την παρέλευση τουλάχιστον 10ημέρου από την έναρξη των συμπτωμάτων.
- Οι συμμαθητές του τμήματος θα απομακρυνθούν από το σχολείο, με οδηγίες για στενή παρακολούθηση της υγείας τους και εφόσον δεν εκδηλώσουν κάποιο ύποπτο σύμπτωμα, θα επιστρέψουν μετά από 10 ημέρες.
- Άμεση ενημέρωση του ΕΟΔΥ για επιδημιολογική διερεύνηση και ιχνηλάτηση επαφών.
- Σε περίπτωση εμφάνισης 3 ή περισσότερων σποραδικών κρουσμάτων στην εκπαιδευτική μονάδα σε διάστημα 14 ημερών, άμεση ενημέρωση του ΕΟΔΥ για επιδημιολογική διερεύνηση.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ: ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΑΠΟΛΥΜΑΝΤΙΚΩΝ ΣΕ ΕΠΙΦΑΝΕΙΕΣ ΚΑΙ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟ ΕΟΔΥ, 19 Μαΐου 2020

1. Διαδικασία καθημερινής καθαριότητας και εφαρμογής απολυμαντικών

- Οι χώροι των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων πρέπει να αερίζονται καλά α) στα διαλείμματα και κατά τη διάρκεια των μαθημάτων εφόσον το επιτρέπουν οι κλιματικές συνθήκες, και β) πριν και κατά τη διάρκεια του καθαρισμού τους.
- Οι επιφάνειες καθαρίζονται με σαπούνι και νερό ή απορρυπαντικό και νερό, σύμφωνα με τις οδηγίες που αναγράφονται στη συσκευασία. Το καλό τρίψιμο είναι απαραίτητο για την απομάκρυνση των ρύπων και των μικροοργανισμών.
- Στις επιφάνειες που χρησιμοποιούνται ή αγγίζονται συχνά ακολουθεί, μετά τον καθαρισμό, εφαρμογή απολυμαντικού. Συνήθεις επιφάνειες που χρησιμοποιούνται ή αγγίζονται συχνά είναι: τουαλέτες, βρύσες, πόμολα, τραπέζια ή πάγκοι εργασίας κοινής χρήσης, κουπαστή σκάλας, κουμπιά σε ασανσέρ ή κουδούνια, διακόπτες ηλεκτρικού, πληκτρολόγια ή συσκευές τηλεφώνου κοινής χρήσης, έδρες εκπαιδευτικών ή θρανία όταν οι χρήστες τους εναλλάσσονται κ.ά..
- Για την εφαρμογή απολυμαντικού πρέπει να έχει προηγηθεί καθαρισμός της επιφάνειας, ξέβγαλμά της με νερό και στέγνωμα. Το καλό τρίψιμο και ο σωστός χρόνος εφαρμογής του απολυμαντικού είναι απαραίτητα για την καταστροφή των μικροοργανισμών.
- Γνωστές απολυμαντικές ουσίες είναι το υποχλωριώδες νάτριο (χλωρίνη) και η αιθυλική αλκοόλη (καθαρό οινόπνευμα, προσοχή όχι μπλε φωτιστικό οινόπνευμα). Στο εμπόριο κυκλοφορούν και άλλα απολυμαντικά με βακτηριοκτόνο και ιοκτόνο δράση εγκεκριμένα από τον Εθνικό Οργανισμό Φαρμάκων (ΕΟΦ). Επίσης στο εμπόριο κυκλοφορούν εγκεκριμένα από τον ΕΟΦ προϊόντα με καθαριστικές και απολυμαντικές ιδιότητες ταυτόχρονα.
- Συστήνεται η εφαρμογή απολυμαντικού διαλύματος υποχλωριώδους νατρίου (οικιακή χλωρίνη) σε συγκέντρωση 0.1% (=1000 ppm διαθέσιμου χλωρίου), δηλαδή αραιώση 1:50 (20ml:1000ml) όταν η αρχική συγκέντρωση της χλωρίνης είναι 5%, για τουλάχιστον 1 λεπτό, η οποία είναι αποτελεσματική για την καταστροφή των μικροοργανισμών. Το διάλυμα υποχλωριώδους νατρίου πρέπει να ετοιμάζεται εγκαίρως και να χρησιμοποιείται εντός 24 ωρών. Εναλλακτικά, μπορούν να χρησιμοποιηθούν αλκοολούχα διαλύματα με 70%-90% συγκέντρωση αιθυλικής αλκοόλης για τουλάχιστον 1 λεπτό.
- Ο καθαρισμός ή/και η εφαρμογή απολυμαντικού σε επιφάνειες ή εξοπλισμό που χαρακτηρίζονται ως ευαίσθητες/ος θα πρέπει να γίνονται σύμφωνα με τις οδηγίες του κατασκευαστή.

- Οι επιφάνειες δεν πρέπει να αγγίζονται μέχρι να στεγνώσουν από τον καθαρισμό ή/και την εφαρμογή του απολυμαντικού.
- Καθαρισμός και εφαρμογή απολυμαντικού πρέπει να γίνεται και στον εξοπλισμό καθαριότητας πολλαπλών χρήσεων (π.χ. κάδοι σφουγγαρίσματος, σφουγγαρίστρες) μετά από κάθε χρήση. Συνιστάται η χρήση ξεχωριστού εξοπλισμού καθαριότητας για τις τουαλέτες και τους υπόλοιπους χώρους (γραφεία, τάξεις, κ.ά.).
- Το προσωπικό καθαριότητας κατά τη διάρκεια της εργασίας του πρέπει να φορά στολή/ρόμπα εργασίας και γάντια μιας χρήσης, τα οποία θα πρέπει να αλλάζει τακτικά.
- Μετά την αφαίρεση των γαντιών θα πρέπει να ακολουθεί υγιεινή των χεριών (πλύσιμο με νερό και σαπούνι ή εφαρμογή αλκοολούχου αντισηπτικού για 20 δευτερόλεπτα) και, αφού τα χέρια στεγνώσουν καλά, να χρησιμοποιείται νέο ζευγάρι γαντιών. Πρόσθετος εξοπλισμός ατομικής προστασίας, όπως μάσκα, προστατευτικά γυαλιά και αδιάβροχη ποδιά, μπορεί να χρειάζεται κατά την παρασκευή διαλυμάτων, ανάλογα με το καθαριστικό/απολυμαντικό που χρησιμοποιείται και τη διαδικασία καθαρισμού, για την προστασία του προσωπικού καθαριότητας, ιδιαίτερα εάν υπάρχει κίνδυνος πιτσιλισματος.
- Κατά τη διάρκεια του καθαρισμού πρέπει να αποφεύγεται ο ψεκασμός, η πρόκληση πιτσιλισματος και το σήκωμα ή η ανάδευση σκόνης (π.χ. σκούπισμα, τίναγμα μοκέτας, χαλιού ή άλλων μαλακών υλικών).
- Η στολή/ρόμπα εργασίας πρέπει να πλένεται τακτικά και να μην τινάζεται πριν το πλύσιμό της.

2. Οδηγίες καθαρισμού και εφαρμογής απολυμαντικού μετά από επιβεβαιωμένο περιστατικό COVID-19

- Ο χώρος ή οι χώροι (π.χ. γραφεία, τουαλέτα, κοινόχρηστοι χώροι, αίθουσες, τραπεζαρία) που χρησιμοποιήθηκαν από το επιβεβαιωμένο περιστατικό με COVID-19, πρέπει να αερίζονται με φρέσκο αέρα για τουλάχιστον 1 ώρα και μετά να ακολουθεί καθαρισμός και εφαρμογή απολυμαντικού σε όλες τις επιφάνειες και τον εξοπλισμό.
- Οι επιφάνειες καθαρίζονται με σαπούνι και νερό ή απορρυπαντικό και νερό, σύμφωνα με τις οδηγίες που αναγράφονται στη συσκευασία. Το καλό τρίψιμο είναι απαραίτητο για την απομάκρυνση των ρύπων και των μικροοργανισμών.
- Στις επιφάνειες, μετά τον καθαρισμό, το ξέβγαλμα με νερό και το στέγνωμα, ακολουθεί εφαρμογή απολυμαντικού. Το καλό τρίψιμο και ο σωστός χρόνος εφαρμογής του απολυμαντικού είναι απαραίτητα για την καταστροφή των μικροοργανισμών.
- Γνωστές απολυμαντικές ουσίες είναι το υποχλωριώδες νάτριο (χλωρίνη) και η αιθυλική αλκοόλη (καθαρό οινόπνευμα, προσοχή όχι μπλε φωτιστικό οινόπνευμα). Στο εμπόριο κυκλοφορούν και άλλα απολυμαντικά με εγκεκριμένη από τον Εθνικό Οργανισμό Φαρμάκων (ΕΟΦ) βακτηριοκτόνο και ιοκτόνο δράση.

- Συστήνεται η εφαρμογή απολυμαντικού διαλύματος υποχλωριώδους νατρίου (οικιακή χλωρίνη) σε συγκέντρωση 0.1% (=1000 ppm διαθέσιμου χλωρίου), δηλαδή αραιώση 1:50 (20ml:1000ml) όταν η αρχική συγκέντρωση της χλωρίνης είναι 5%, για τουλάχιστον 1 λεπτό, η οποία είναι αποτελεσματική για την καταστροφή των μικροοργανισμών. Το διάλυμα υποχλωριώδους νατρίου πρέπει να ετοιμάζεται εγκαίρως και να χρησιμοποιείται εντός 24 ωρών. Εναλλακτικά, μπορούν να χρησιμοποιηθούν αλκοολούχα διαλύματα με 70%-90% συγκέντρωση αιθυλικής αλκοόλης για τουλάχιστον 1 λεπτό.
- Ο καθαρισμός ή/και η εφαρμογή απολυμαντικού σε επιφάνειες ή εξοπλισμό που χαρακτηρίζονται ως ευαίσθητες/ος θα πρέπει να γίνονται σύμφωνα με τις οδηγίες του κατασκευαστή.
- Οι επιφάνειες δεν θα πρέπει να αγγίζονται μέχρι να στεγνώσουν από τον καθαρισμό και την εφαρμογή του απολυμαντικού.
- Ο εξοπλισμός καθαρισμού, όπου αυτό είναι εφικτό, συνιστάται να είναι μίας χρήσεως (π.χ. πανιά καθαριότητας). Ο εξοπλισμός καθαριότητας που είναι πολλαπλών χρήσεων (π.χ. κάδοι σφουγγαρίσματος, σφουγγαρίστρες) πρέπει να καθαρίζεται και να γίνεται εφαρμογή απολυμαντικού μετά από κάθε χρήση. Συνιστάται η χρήση ξεχωριστού εξοπλισμού καθαριότητας για τις τουαλέτες και τους υπόλοιπους χώρους (γραφεία, τάξεις, κ.ά.).
- Το προσωπικό καθαριότητας κατά τη διάρκεια της εργασίας του πρέπει να φορά τον απαραίτητο εξοπλισμό ατομικής προστασίας πάνω από τη στολή/ρόμπα, ο οποίος αποτελείται από:
 - Κατά προτίμηση χειρουργική μάσκα
 - Αδιάβροχη ρόμπα με μακριά μανίκια, μίας χρήσης (ή υγροαπωθητική ρόμπα με μακριά μανίκια και επιπρόσθετα πλαστική ποδιά)
 - Γάντια μίας χρήσης
 - Προστατευτικά γυαλιά
- Όσον αφορά τον ελάχιστο προτεινόμενο ατομικό προστατευτικό εξοπλισμό του ατόμου που καθαρίζει σε αυτήν την περίπτωση, η χρήση προστατευτικής ρόμπας μίας χρήσης μπορεί να αντικατασταθεί με αδιάβροχη ποδιά – η οποία πρέπει να πλένεται προσεκτικά με ζεστό νερό και απορρυπαντικό μετά από κάθε χρήση ή να είναι μίας χρήσεως - και τα προστατευτικά γυαλιά να παραληφθούν, εφόσον βέβαια δεν υπάρχει πιθανότητα εκτίναξης μολυσματικών σωματιδίων.
- Το προσωπικό καθαριότητας πρέπει να αλλάζει τακτικά τα γάντια. Μετά την αφαίρεση των γαντιών πρέπει να ακολουθεί υγιεινή των χεριών (πλύσιμο με σαπούνι και νερό ή εφαρμογή αλκοολούχου αντισηπτικού για 20 δευτερόλεπτα) και αφού τα χέρια στεγνώσουν καλά να χρησιμοποιείται νέο ζευγάρι γαντιών.
- Πρέπει να ακολουθείται ο σωστός και ασφαλής τρόπος εφαρμογής, αφαίρεσης και απόρριψης του εξοπλισμού ατομικής προστασίας με συχνή υγιεινή χεριών, σύμφωνα με τις οδηγίες: <https://eody.gov.gr/wp-content/uploads/2020/03/PPE-donning-doffing.pdf>, <https://eody.gov.gr/wp-content/uploads/2020/03/covid-19-mask.pdf>

Γενικές επισημάνσεις

- Ο **καθαρισμός** των επιφανειών με σαπούνι και νερό ή απορρυπαντικό και νερό απομακρύνει τους ρύπους και τους μικροοργανισμούς από τις επιφάνειες. Η εφαρμογή **απολυμαντικών** καταστρέφει τους εναπομείναντες μικροοργανισμούς που έχουν επιμολύνει επιφάνειες και αντικείμενα, μειώνοντας ακόμα περαιτέρω τον κίνδυνο διασποράς του ιού .
- Η χλωρίνη δεν πρέπει να αναμειγνύεται με αμμωνία και άλλου είδους απορρυπαντικά/ καθαριστικά.
- Πρέπει να ακολουθούνται οι οδηγίες του κατασκευαστή σχετικά με την αραίωση των απολυμαντικών με νερό, τον χρόνο εφαρμογής τους, το χρόνο αερισμού του χώρου, την αποθήκευσή τους καθώς και τον συνιστάμενο εξοπλισμό προστασίας του προσωπικού καθαριότητας.
- Τα προϊόντα καθαρισμού και απολύμανσης πρέπει να φυλάσσονται πάντα μακριά από τα παιδιά.
- Κατά τη χρήση καθαριστικών και απολυμαντικών το προσωπικό καθαριότητας πρέπει να αποφεύγει την εισπνοή τους και την άμεση επαφή με το δέρμα με τη χρήση γαντιών και το πλύσιμο των χεριών με σαπούνι και νερό για τουλάχιστον 20 δευτερόλεπτα.
- Η παρασκευή των απολυμαντικών (π.χ. αραίωση χλωρίνης κλπ.) πρέπει να γίνεται σε χώρο που αερίζεται καλά, και κατ' αυτήν το προσωπικό πρέπει να φορά ελαστικά γάντια, αδιάβροχη ποδιά και κλειστά παπούτσια για προστασία από τα χημικά που περιέχονται. Η χρήση προστατευτικών γυαλιών και μάσκας μπορεί να είναι, επίσης, απαραίτητα εάν υπάρχει κίνδυνος πιτσιλίσματος.
- Ο προαύλιος χώρος καθαρίζεται με σαπούνι και νερό ή κοινά απορρυπαντικά και νερό.